

Росії – 18,2 % (механічні машини, чорні метали, продукти неорганічної хімії), Туреччини – 6,6 % (чорні метали, плоди олійних рослин, добрива), Єгипту – 5,3 % (чорні метали, зернові культури, жири та олії тваринного або рослинного походження), Китаю – 5 % (руди, шлак і зола, зернові культури, жири та олії тваринного або рослинного походження), Індії – 3,4 % (жири та олії тваринного або рослинного походження, чорні метали, палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки) та Білорусі – 3 % (чорні метали, залишки і відходи харчової промисловості, палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки) .

Отже, обсяги зовнішньої торгівлі товарами в Україні є динамічними, що відповідає загальносвітовій тенденції посилення взаємодії країн світу у сфері торгівлі та свідчить про залежність зовнішньоекономічного сектору України від факторів зовнішнього та внутрішнього середовища.

Лозовий С. В.
ХІ ДВНЗ «УБС»

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБІЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

На становище сучасної економіки України значною мірою впливає агропромисловий комплекс – традиційна для країни та потенційно сильна галузь. Однак на сучасному етапі розвитку фінансовий стан більшості агропромислових підприємств є незадовільним: вони не забезпечені сучасною технікою та новими технологіями, що призводить до низької продуктивності виробництва, але, незважаючи на це, наша країна займає перше місце серед експортерів соняшникової олії і третє серед експортерів зерна на світовому ринку.

Сальдо зовнішньої торгівлі за останні 5 років було від'ємне, але, не зважаючи на це, у цілому сальдо торгівлі сільськогосподарськими товарами залишається додатним і щорічно зростає. У період 2012-2014 рр. експорт продукції АПК стабільно перевищував її імпорт. При цьому спостерігаються високі темпи щорічного приросту як сальдо торгівлі (з -9 у 2012 р. до 3,2 млрд дол. США у 2014 р.), так і частки сільськогосподарської продукції в структурі товарного експорту (з 12,3% у 2012 р. до 26% у 2014 р.) та імпорту України (із 6,8% у 2012 р. до 8,8% у 2014 р.). Водночас виробництво валової продукції сільського господарства за останні 20 років знизилося на 31,1%, у тому числі:

рослинництва – на 11,8%, тваринництва – на 47,2%, значно знизилася поголів'я худоби (ВРХ – у 5,1 раза, корів – у 3,2 раза, свиней – у 2,4 раза) та птиці, що призвело до зниження обсягів виробництва продукції тваринництва.

Така ситуація в аграрному господарстві України склалася, на нашу думку, через наступні чинники: відсутність необхідної підтримки сільськогосподарських виробників на державному рівні, що проявляється у недосконалості цінової, фінансової, кредитної та інвестиційної політики держави по відношенню до аграрників; фізичний, технологічний та моральний знос основних виробничих фондів сільськогосподарських підприємств; недостатній рівень розвитку інфраструктури аграрного ринку; нераціональне використання земельних, трудових та фінансових ресурсів аграрної сфери; зниження родючості ґрунтів малоефективним використанням наявного потенціалу земель сільськогосподарського призначення; загальна нестабільність в країні.

Для виведення агропромислового комплексу із кризового стану в умовах глобалізації економіки повинна бути розроблена фундаментальна довгострокова програма стабільних зовнішньоекономічних відносин з торговельними партнерами, які вигідні для обох сторін.

Для розширення ринків збуту та успішного просування вітчизняної аграрної продукції на світові продовольчі ринки необхідно, поперше стабілізувати ситуацію в країні і проводити державну політику постійного підвищення інвестиційної привабливості аграрного сектора, а вже потім переорієнтувати розвиток економіки агропромислового комплексу на нарощування експортного потенціалу; мінімізувати залежність від окремих держав, підсилюючи тим самим економічну безпеку країни; підвищувати ефективність виробництва традиційної для України експортної продукції – зернових культур, соняшника, продукції тваринництва та нарощувати потенціал у перспективних секторах світового сільського господарства. Вивести галузь із кризового стану неможливо без впровадження нових енергозберігаючих технологій та використання сучасної техніки.

Для сприяння розвитку сільського господарства та забезпечення підвищення конкурентоспроможності аграрної продукції в умовах глобалізації, Україні необхідно, використовуючи передовий світовий досвід, не просто переносити його в площину свого розвитку, а гармонізувати його з українськими економічними реаліями та історичним розвитком галузі країни. А також проводити активну підт-

римку сільського господарства шляхом зменшення податкового тягара і доступності кредитування.

Ляш К. С.
НТУ «ХП»

АНАЛІЗ ПОЗИЦІЇ УКРАЇНИ В ІНДЕКСІ ГЛОБАЛЬНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

Україна стала на шлях змін, сподіваючись на те, що з часом вона буде відкритою світу, зможе модернізувати свою економіку та привабити інвестиції. Сьогодні економічна ситуація в країні далека від оптимістичної: за даними Державного комітету статистики, рівень зношення основних фондів в економіці у 2014 р. досяг 80%, а рівень інвестування в економіку є навпаки низьким. За останні 14 років середньорічне відношення валового накопичення основного капіталу (ВНОК) до ВВП склало 21%, причому після 2008 р. цей показник не був вищим за 19,5% (у Китаї аналогічний показник в останні десятиріччя вищий за 35%). Для досягнення успіху економіка країни повинна стати конкурентоспроможною. Є декілька індексів конкурентоспроможності, що визначається вже не вперше. Один з найбільш показових – Індекс глобальної конкурентоспроможності (ІКГ), що розраховується Всесвітньо економічним форумом (ВЕФ). Переваги цього індексу в тому що, він охоплює велику кількість країн (сьогодні 144 держави), оцінює здібність держави забезпечувати свій довгостроковий сталий розвиток за рахунок високої продуктивності, існує вже 20 років (для України розрахунок ведеться з 1996 р.)

Методологія розрахунку ІГК заснована на економічних моделях конкурентоспроможності. Індекс уявляє собою комбінацію статистичних розрахунків та оцінок бізнесу. ВЕФ проводить регулярні опитування біля 14 тисяч топ-менеджерів, які оцінюють різні показники за 7-бальною шкалою. Оцінюються 12 складових конкурентоспроможності, які в сукупності складаються з понад 100 показників.

Україна відноситься до країн з середніми показниками і є «орієнтованою на ефективність». За останні десять років наша позиція в рейтингу суттєво не змінилась і дорівнює приблизно 4 балам з непоганими показниками охорони здоров'я та шкільної освіти, та низькими-з базовими інститутами економіки.